

عنوان مقاله:

واکاوی جایگاه عناصر طبیعت در سروده های حماسی (مطالعه موردی شاعران عصر عباسی)

محل انتشار:

سیزدهمین کنفرانس بین المللی زبان، ادبیات، فرهنگ و تاریخ (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

صادق هاشمی امجد - دانشجوی زبان و ادبیات عربی دانشگاه حکیم سبزواری

نسرین باقر زاده فسقندیس - استادیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

دولت عباسی متشکل از چند دولت کوچک بود، برخی از این دولت ها به علت موقعیت جغرافیایی ویژه خویش همواره با دشمنان اسلام در نزاع بوده و در زیر سایه آنها شاعرانی متعهد رشد کردند. ابوالطیب متنبی و سری الرفاء در دربار سیف الدوله حمدانی و ابو تمام در دربار المعتصم بالله مصداق بارز این نوع شاعران هستند. متنبی و سری الرفاء به توصیف میادین نبرد سیف الدوله با رومی ها پرداخته و دلاوری ممدوح خویش و سربازانش را ستایش کردند. ابوتمام نیز نبرد معتصم با رومیان را به تصویر می کشید. سروده های حماسی عصر عباسی از آن جهت که در بردارنده شجاعت ی دلاوری سپاهیان اسلام در برابر دشمنان است، و روحیه جهاد و پایداری را در میان مسلمانان تقویت می کند، و نیز از آن جهت که حافظه تاریخی دوران خویش به شمار می روند، حائز اهمیت بسیار هستند. پژوهش حاضر در تلاش است به معرفی شاعران حماسه سرای عصر عباسی، شیوه تصویر پردازی های آنان از میادین نبرد، ابداع و آفرینش آنها با بهره گیری از طبیعت و عناصر موجود در آن، بپردازد. ارمغان این جستار که به شیوه مقایسه ای به بررسی عناصر مشترک طبیعت در سروده های حماسی شاعران مذکور می پردازد، حاکی از آن است که هر سه شاعر از عناصر طبیعی، برای توصیفات حماسی خویش بهره برده اند. متنبی و سری الرفاء سپاهیان سیف الدوله را در ازدحام و کثرت به دریا و سیل ابوتمام معتصم را در بخشندگی و سخاوت به دریا تشبیه کرده اند. متنبی و سری الرفاء زمین را از کثرت و فراوانی سربازان سیف الدوله در تنگنا دانسته اند، حال آنکه ابوتمام زمین را به خاطر عزم و همت والای ممدوح که در راه خدا می جنگد، در اهتزاز و طرب توصیف کرده است.

کلمات کلیدی:

شاعران دوره عباسی، سروده های حماسی، عناصر طبیعت.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1582934>

